

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobkyně: **Aktivafin s. r. o.**
sídlem 1. máje 283/15, Kroměříž
zastoupena advokátem Mgr. Vladimírem Kubíkem
sídlem Tovačovského 318/18, Kroměříž

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce**
sídlem Štěpánská 567/15, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2016, č. j. ČOI
37907/16/O100/3000/15/16/So/Št, sp. zn. ČOI 32243/15/3000

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Česká obchodní inspekce, inspektorát Jihomoravský a Zlínský kraj, dne 22. 2. 2016, pod č. j. ČOI 21991/16/3000/R/Min, rozhodla, že se žalobkyně dopustila správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, a porušení § 9 odst. 1 tohoto zákona, tím že v postavení věřitele dne 17. 1. 2013 před uzavřením smlouvy o úvěru č. 011/2013/001 se spotřebitelem M. T. neposoudila s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr. V době uzavření úvěrové smlouvy bylo proti spotřebiteli vedeno exekuční řízení a nebyl oprávněn nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí. Za předmětný správní delikt žalobkyni uložil správní orgán I. stupně žalobkyni pokutu ve výši 100 000 Kč.
2. K odvolání žalobkyně ústřední inspektorát České obchodní inspekce napadeným rozhodnutím změnil odkazy na právní předpisy obsažené ve výrokové části prvostupňového rozhodnutí, konkrétně slova „pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu ust. § 20 odst. 2 písm. e) zákona č. 145/2010 Sb.“ nahradil slovy „pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu ust. § 20 odst. 2 písm. a) zákona č. 145/2010 Sb.“ a dále slova „I. podle ust. 20 odst. 5 písm. a) zákona č. 145/2010 Sb.“ nahradil slovy „I. podle ust. § 20 odst. 5 písm. b) zákona č. 145/2010 Sb.“ Pokuta uložená správním orgánem I. stupně byla snížena na 80 000 Kč a ve zbytku bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nesprávné a nezákonné. Má za to, že při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele M. T. postupovala v souladu se zákonem.
4. Spotřebitel v žádosti o úvěr a v čestném prohlášení o příjmech uvedl, že je zaměstnán u společnosti Panacom, s. r. o. na pozici asistenta vedoucího s čistým měsíčním příjmem 16 470 Kč. Tuto skutečnost si zaměstnanec žalobkyně u zaměstnavatele spotřebitele telefonicky ověřil. Spotřebitel následně zaslal žalobkyni potvrzení o výši příjmu. Ani v tomto potvrzení nebylo uvedeno, že by z příjmů spotřebitele byly prováděny exekuční srážky. Postup žalobkyně byl dostačující a lze jej podřadit pod pojem odborná péče.
5. V době podpisu úvěrové smlouvy byly nemovitosti, které jsou předmětem zástavního práva, bez jakéhokoliv omezení vlastnického práva, které by bránilo uzavření smlouvy. V žádosti o poskytnutí úvěru spotřebitel uvedl, že nesplácí jiné závazky. Skutečnost, že proti spotřebiteli bylo vedeno exekuční řízení, nebyla žalobkyni známa. Zákon o spotřebitelském úvěru v § 9 odst. 1 neukládá věřiteli, aby nahlížel do databází v každém případě posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Žalobkyně neměla důvod pochybovat o schopnostech spotřebitele splácet úvěr, resp. neměla žádné povědomí o tom, že by proti spotřebiteli byly vedeny či nařízeny exekuce, neboť jimi nebyl dotčen ani majetek spotřebitele, ani jeho příjem ze zaměstnání. Nebylo nezbytné nahlížet do databází dlužníků, neboť žalobkyně si při posouzení bonity spotřebitele počínala obezřetně. K pochybení nedošlo na straně žalobkyně, ale na straně katastru nemovitostí, soudního exekutora a exekučního soudu.
6. Žalobkyně se neztotožňuje s názorem žalované, že měla s ohledem na věk spotřebitele vzít v potaz i skutečnost, že při době splatnosti úvěru 15 let spotřebitel zřejmě dosáhne v průběhu smluvního vztahu důchodového věku, bude se přesouvat do kategorie osob více ohrožených nezaměstnaností a dojde ke snížení jeho příjmů z důvodu odchodu do důchodu. Spotřebiteli

bylo v době uzavírání spotřebitelského úvěru 50 let a důchodového věku by dosáhl v době splatnosti úvěru. Uvedený argument proto žalobkyně nepovažuje za přílehlavý.

7. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil.

III. Vyjádření žalované

8. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že námitky žalobkyně se shodují s námitkami uplatněnými ve správním řízení. Odkázala proto na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i na rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
9. Žalobkyně neprokázala, že by u zaměstnavatele spotřebitele skutečně telefonicky ověřila výši příjmu pana T. Písemné potvrzení o příjmu je datováno až ze dne 22. 1. 2013, tj. po uzavření úvěrové smlouvy. Podle § 9 zákona o spotřebitelském úvěru však žalobkyně musela posoudit úvěruschopnost spotřebitele před uzavřením smlouvy.
10. Žalobkyně měla ověřování úvěruschopnosti věnovat zvláštní pozornost. Spotřebitel se zavazoval splácet 40 % ze svého měsíčního příjmu po dobu 15 let, což představuje značnou část jeho příjmů. Navíc by v době splatnosti úvěru podle aktuálních pravidel dosáhl důchodového věku.
11. V projednávaném případě bylo nezbytné, aby žalobkyně nahlédla i do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti, zejména do insolvenčního rejstříku, do úvěrových registrů, případně do centrální evidence exekucí. Z nich mohla zjistit informace o úvěrové historii spotřebitele.
12. Žalovaná nepokládá katastr nemovitostí za dostatečný zdroj informací o zadluženosti konkrétního vlastníka nemovitostí. Žalobkyně nemůže přenášet svoji povinnost ověřit úvěruschopnost spotřebitele na exekutora, soud ani katastr nemovitostí. Jako profesionálka v oboru by si měla být vědoma toho, že také spotřebitel, na jehož majetek dosud nebyla nařízena exekuce, může být zadlužen. Smyslem § 9 zákona o spotřebitelském úvěru je účinné předcházení vzniku dluhových spirál.
13. Navrhla proto, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

14. Soud přezkoumal rozhodnutí žalované v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (*ex offio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované.
15. Soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).
16. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
17. Předmětem sporu v projednávané věci je, zda žalobkyně dostala své povinnosti posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr vyplývající z § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.
18. Podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 24. 2. 2013, *je věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení*

úvěruschopnosti spotřebitele.“ Dle § 22 odst. 5 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že není-li prokázán opak, má se za to, že věřitel povinnost podle § 9 nesplnil.

19. Podle § 20 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru *se věřitel nebo zprostředkovatel dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost podle § 9 odst. 1 posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr.* Za uvedený správní delikt se uloží pokuta do 2 000 000 Kč [§ 20 odst. 5 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru].
20. Ze správního spisu vyplývají následující skutečnosti.
21. Žalobkyně uzavřela dne 17. 1. 2013 smlouvu o úvěru, na základě které poskytla spotřebiteli M. T. úvěr ve výši 400 000 Kč. Spotřebitel se zavázal hradit pravidelnou měsíční splátku 6442 Kč se sjednaným úrokem 18 % ročně po dobu 15 let. RPSN činilo 21,31 %; celkem se tedy spotřebitel zavázal zaplatit na splátkách úvěru částku 1 159 503 Kč. Při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele žalobkyně vycházela z obsahu čestného prohlášení a z žádosti o úvěr ze dne 10. 1. 2013, v nichž spotřebitel uvedl, že jeho měsíční příjem činí 16 470 Kč, že vlastní byt 2+kk bez zástavy a že jeho měsíční výdaje činí 6530 Kč. Dodatečně pak spotřebitel zaslal žalobkyni potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu ze dne 22. 1. 2013.
22. Žalobkyně ve správním řízení uvedla, že si před uzavřením úvěrové smlouvy prostřednictvím svého zaměstnance telefonicky ověřila výši měsíčního příjmu spotřebitele u jeho zaměstnavatele a rovněž nahlédla do katastru nemovitostí. Z katastru nemovitostí zjistila, že nemovitost spotřebitele byla zapsána bez jakéhokoli omezení. Před podpisem úvěrové smlouvy tedy měla k dispozici list vlastnictví spotřebitele LV č. 25778 pro k. ú. Zlín ze dne 16. 1. 2013, žádost o poskytnutí úvěru ze dne 10. 1. 2013 a potvrzení zaměstnavatele o příjmech spotřebitele společnosti PANACOM spol. s r. o. (č. l. 12 správního spisu).
23. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 22. 2. 2016 shledal, že se žalobkyně dopustila správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru. Uvedl, že porušila § 9 odst. 1 zákona tím, že neposoudila s odbornou péčí schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, neboť již v době uzavření úvěrové smlouvy bylo proti spotřebiteli vedeno exekuční řízení. Žalobkyně si při uzavírání smlouvy tuto skutečnost neověřovala a vycházela jen z tvrzení spotřebitele, což však nepředstavuje odbornou péči.
24. Žalovaná závěry správního orgánu I. stupně v napadeném rozhodnutí potvrdila. Upřesnila, že žalobkyně se dopustila správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. a), nikoliv podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, jak bylo chybně konstatováno správním orgánem I. stupně. Na straně 6 napadeného rozhodnutí žalovaná uzavřela, že žalobkyně neposoudila dostatečně příjmy a výdaje spotřebitele, včetně jeho závazků, čímž porušila § 9 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele. Ověření výdajů spotřebitele se *„nemohlo v tomto případě omezit na pouhé akceptování jeho tvrzení, ale nutně vyžadovalo podrobnější analýzu.“* Žalobkyně měla podle žalované nahlédnout do databází umožňujících ověření úvěruschopnosti, případně do evidence exekucí, z nichž mohla zjistit informace o úvěrové historii spotřebitele, případně o evidovaných exekučních řízeních. Ani informace z katastru nemovitostí podle žalované nebyly dostatečným zdrojem údajů o zadluženosti spotřebitele.
25. Žalobkyně v podané žalobě brojí proti interpretaci § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru správními orgány a má za to, že úvěruschopnost spotřebitele posoudila s odbornou péčí.
26. Úvodem lze poznamenat, že smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry. Spotřebitel je chráněn *„před přijetím*

*neuvážených a nezodpovědných rozhodnutí, plynoucích z neznalosti a nedostatečných zkušeností, jakož i osobních morálně volných vlastností a životních i sociálních poměrů spotřebitele“ (viz Dohledový benchmark České národní banky č. 1/2014 ze dne 18. 3. 2014). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční situaci se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz WACHTLOVÁ, L., SLANINA, J. *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 99).*

27. Účelem uvedeného ustanovení ovšem není pouze individuální ochrana spotřebitele, ale rovněž ochrana věřitele před vznikem případných v budoucnu nedobytných pohledávek, jakož i ochrana společnosti před různými sociopatologickými jevy, které mohou být s neschopností spotřebitele splácet dluhy spojeny (viz VACEK, L. *Zákon o spotřebitelském úvěru: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, srov. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 33 Cdo 2178/2018-77). Také podle Ústavního soudu se důsledky neschopnosti splácet úvěr „*netýkají jen dlužníka (spotřebitele), ale dotýkají se společnosti jako celku, neboť na tu mají vliv důsledky dlužníkovy předluženosti a případné insolvence. Do veřejné sociální sítě pak spadne často nejen dlužník, ale většinou i osoby na něm závislé, dojde k porušení rodinných a sociálních vztahů. Proto je na věřiteli (...), aby dlužníka - spotřebitele (...) náležitě před poskytnutím úvěru prověřil (posoudil jeho schopnost úvěr splácet).*“ Dopad předluženosti osob na její fungování je možné pozorovat např. v oblasti exekucí. Pro dokreslení lze zmínit, že v České republice je 820 000 lidí v exekuci, tj. každý desátý. Z toho je 120 000 důchodců, 500 000 lidí má na sebe evidovány více než tři exekuce a 150 000 lidí pak více než 10 exekucí, kterých je celkem 4,5 milionu. Počet nařízených exekucí pak má výrazné dopady do oblastí, jako je bydlení, zaměstnanost, zdraví, vzdělávání a další. (viz statistika Exekutorské komory České republiky za rok 2018, dostupné z <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2573-statistiky-za-rok-2018-v-exekuci-je-o-41-000-lidi-mene?w=>).
28. Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru představuje transpozici článku 8 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS. Soudní dvůr EU v rozsudku 18. 12. 2014 ve věci C-449/13, *CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus a další*, k výkladu článku 8 směrnice poznamenal, že předmětná směrnice neobsahuje taxativní výčet informací, na základě nichž má poskytovatel úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele, ani nspecifikuje, jestli mají být tyto informace kontrolovány, a pokud ano, jakým způsobem. Článek 8 ve spojení s bodem 26 jejího odůvodnění naopak přiznává poskytovateli úvěru prostor pro uvážení při určování, zda informace, které má k dispozici, stačí k doložení úvěruschopnosti spotřebitele, či nikoli, a zda je má ověřit pomocí jiných údajů (viz bod 36). Podle Soudního dvora „*poskytovatel úvěru musí zaprvé v každém jednotlivém případě s přihlédnutím k jeho konkrétním okolnostem zvážit, zda se jedná o příslušné informace a zda jsou tyto informace dostatečné pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. V tomto ohledu se dostatečnost uvedených informací může lišit podle okolností, za nichž dojde k uzavření úvěrové smlouvy, podle osobní situace spotřebitele nebo podle částky úvěru uvedené v této smlouvě. Toto posouzení lze provést s pomocí dokladů o finanční situaci spotřebitele, ale nelze vyloučit možnost, aby poskytovatel úvěru zohlednil případné dříve získané znalosti o finanční situaci zájemce o úvěr. Avšak pouhá ničím nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podepřena žádnými doklady“ (bod 27 rozsudku).*

29. Zákon o spotřebitelském úvěru ukládá věřiteli povinnost prověřit schopnost spotřebitele splácet úvěr „s odbornou péčí“, což nasvědčuje povinnosti dodržení zvýšené pozornosti při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele. Pojem „odborná péče“ není v zákoně o spotřebitelském úvěru definován. Jeho definici však lze nalézt v jiných právních předpisech, konkrétně v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, nebo v zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. V § 2 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně spotřebitele je odborná péče definována jako „úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá pozitivním obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti“. Podle § 41 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu odborná péče představuje jednání kvalifikované, čestné, spravedlivé a v nejlepším zájmu zákazníků.
30. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015 – 39, k výkladu pojmu „odborná péče“ v kontextu § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru uvedl, že předmětný pojem lze vykládat podle § 2 odst. 1 písm. zákona o ochraně spotřebitele, případně lze čerpat z interpretace tohoto pojmu např. v kontextu dnes již neúčinného obchodního zákoníku. Podle Nejvyššího správního soudu postup s odbornou péčí zahrnuje též povinnost věřitele ověřit podstatné informace poskytnuté spotřebitelem svědčící o jeho schopnosti splácet sjednaný úvěr (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006, či ze dne 22. 4. 2009, sp. zn. 32 Cdo 241/2009, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 1 Afs 94/2009 – 56).
31. Z uvedeného vyplývá, že věřitel by měl podle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru schopnost dlužníka úvěr splácet aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s nedoloženými či nepotvrzenými prohlášeními spotřebitele. Informaci o výši příjmu spotřebitele může věřitel ověřit například potvrzením o příjmu vystaveným zaměstnavatelem, telefonickým ověřením u zaměstnavatele či výpisem z bankovního účtu spotřebitele, kam byla příslušná částka připsána (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015 – 39, srov. též SLANINA, J. a kol. *Zákon o spotřebitelském úvěru: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2017). Zákon o spotřebitelském úvěru klade na věřitele při ověřování úvěruschopnosti zvýšené nároky, neboť jsou to právě oni, kdo jsou ve vztahu ke spotřebiteli profesionály disponujícími odbornými znalostmi a zkušenostmi z finančního trhu.
32. Lze souhlasit se žalovanou, že spotřebitel M. T. patří do kategorie spotřebitelů, k jejichž ochraně primárně směřuje úprava obsažená v § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Ze správního spisu vyplývá, že jde o spotřebitele, který má dlouhodobě problémy se splácením svých dluhů (viz výpisy z centrální evidence exekucí obsažené ve správním spise ze dnů 13. 7. 2010, 31. 7. 2013 a 18. 8. 2015, podle nichž u spotřebitele bylo vždy evidováno více nařízených exekucí současně; např. z výpisu ze dne 31. 7. 2013 vyplývá, že proti spotřebiteli je vedeno celkem 7 exekucí).
33. Žalobkyně si před uzavřením úvěrové smlouvy vyžádala informace o majetkových poměrech přímo od spotřebitele. Takto získané informace nijak dále neověřovala, resp. o tom neposkytla ve správním řízení důkaz. Čestné prohlášení spotřebitele samo o sobě nemůže sloužit jako doklad o majetkových poměrech; je pouhým tvrzením spotřebitele, nikoliv důkazem o pravdivosti tohoto tvrzení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2014, č. j. 9 Afs 139/2013-30). Jak správně podotkla žalovaná v napadeném rozhodnutí, lze předpokládat, že právě spotřebitel, který padá do dluhové pasti, bude mít tendenci informace o své majetkové situaci zamlžovat či prezentovat je v lepším světle. Spolehne-li se

věřitel pouze na čestné prohlášení spotřebitele o výši jeho příjmů, resp. závazků, nejedná s odbornou péčí. Od poskytovatele spotřebitelského úvěru se očekává profesionalita, prozíravost a obezřetnost. Musí být schopen vyhodnotit, jaké informace potřebuje pro řádné zjištění a posouzení úvěruschopnosti konkrétního spotřebitele a musí je mít před uzavřením úvěrové smlouvy k dispozici. Pokud žalobkyně uváděla, že si obstarala potvrzení zaměstnavatele o výši spotřebitelových příjmů, lze k tomu uvést, že předmětné potvrzení bylo vystaveno až po uzavření úvěrové smlouvy, proto jej nelze považovat za dostatečný důkaz obezřetnosti při ověřování úvěruschopnosti dle § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Skutečnost, že žalobkyně výši příjmů telefonicky ověřovala u zaměstnavatele před uzavřením smlouvy o úvěru, ve správním řízení prokázána nebyla.

34. Žalobkyně dále dokládala, že před uzavřením úvěrové smlouvy nahlédla do katastru nemovitostí a ověřila si, že vlastnické právo spotřebitele k nemovitosti, která byla předmětem zástavního práva žalobkyně, nebylo v době poskytnutí úvěru nijak omezeno. Soud má za to, že předmětný výpis z katastru nemovitostí žalobkyni nemohl poskytnout komplexní obraz o majetkové situaci spotřebitele, ani jí nedal záruku, že spotřebitel bude schopen řádně splácet poskytovaný úvěr. Informace tohoto typu bylo možné zjistit např. z centrálního registru exekucí, z insolvenčního rejstříku či z jiných databází; tam však žalobkyně nenahlédla. Výpis z katastru nemovitostí, podle něhož spotřebitel vlastnil nemovitost nezatíženou zástavním právem třetích osob, poskytl žalobkyni důležitou informaci pro učinění jejího ekonomického rozhodnutí poskytnout spotřebiteli úvěr; mohla se totiž hojit zpeněžením zástavy pro případ, že by spotřebitel nebyl schopen v budoucnu úvěr splácet. Výpis z katastru nemovitostí si tedy žalobkyně obstarala spíše z důvodu snížení svého podnikatelského rizika, nikoliv z důvodu ochrany spotřebitele před vznikem dluhové pastí.
35. Soud na základě výše uvedeného uzavírá, že žalobkyně v předmětném případě nesplnila svoji povinnost zjistit schopnosti spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. S přihlédnutím k výši poskytovaného úvěru, k době jeho splácení i k vysokému poměru výše splátek k výši měsíčních příjmů nelze čestné prohlášení spotřebitele o výši jeho příjmů, resp. o tom, že nemá žádné závazky, bez jeho ověření v příslušných databázích považovat za dostatečný důkaz svědčící o řádném prověření úvěruschopnosti. Ani výpis z katastru nemovitostí dokládající, že nemovitost ve vlastnictví věřitele není zatížena žádným zástavním právem, nesvědčí o schopnosti spotřebitele splácet své závazky, ani nedokládá, že proti spotřebiteli nejsou vedena žádná exekuční řízení. Aby žalobkyně dostala své povinnosti prověřit s odbornou péčí úvěruschopnost spotřebitele, měla spotřebitelem předkládané doklady věrohodným způsobem prověřit. Např. nahlédnutím do databáze vedených exekucí mohla žalobkyně snadno zjistit, že se spotřebitelem bylo v době sjednávání úvěrové smlouvy vedeno exekuční řízení [viz výpis ze dne 31. 7. 02013, podle něhož bylo se spotřebitelem vedeno jedno exekuční řízení ze dne 15. 6. 2012 (Exekuce 002 EX 3626/11)]. Nařízené exekuce jsou klíčovým indikátorem úvěruschopnosti spotřebitele. Skutečnost, že spotřebitel již není s to dostát svým současným závazkům, v podstatě vylučuje jeho schopnost splácet jakékoli další závazky v budoucnu.
36. Výtku žalobkyně, že poskytovatelé úvěru nejsou povinni nahlížet do databází v každém případě posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, shledal soud nepřiléhavou. Pokud v daném případě byl spotřebiteli poskytován úvěr v řádech stovek tisíců Kč (400 000 Kč) a spotřebitel se zavázal po dlouhou dobu (15 let) splácet značnou část ze svého měsíčního příjmu (cca 40%), nepostačovalo pro řádné ověření úvěruschopnosti čestné prohlášení spotřebitele o výši

jeho příjmů a závazků. V takové situaci bylo na věřiteli, aby si údaje sdělené spotřebitelem náležitě ověřil a získal objektivní a reálný obraz o majetkových poměrech spotřebitele, zejména nahlédnutím do příslušných databází dlužníků.

37. Námitka nesprávného posouzení této otázky žalovanou proto není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

38. Krajský soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno, 24. června 2019

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu